

GROBI KURIKUL

(ŠOLSKO LETO 2025/2026)

Predmet:

UMETNOST

Program:

FRIZERSKI TEHNIK

Letnik: 4.

(predvideno letno število ur: 30, tedensko število ur: 1)

Učitelj: mag. Stevan Čukalac, prof. lik. ume.

PREDVIDENI SKLOPI

SKLOP	Tema/vsebinski sklop	Št. ur	Učni cilji	Možni primeri dejavnosti	Odnosni cilji, vezani na tematski sklop
UMETNOSTNA ZGODOVINA	PRISTOP K LIKOVNEMU DELU	1	-ugotoviti, da so predmet proučevanja umetnostne zgodovine likovne umetnine -ob opazovanju izbranih slikovnih primerov razumeti pristop k likovnemu delu	-delajo s slikovnim gradivom: razlaga in pogovor, -preberejo in analizirajo različne interpretacije neke umetnine, -v svojem neposrednem okolju (dom, mesto ...) poiščejo primere likovnih stvaritev, s katerimi se vsakodnevno srečujejo in se do njih opredelijo;	-Dijaki razvijajo sposobnost razumevanja in podoživljanja likovnih del, -razvijajo in oblikujejo zavest, da umetnost sooblikuje naše kulturno, duhovno in materialno okolje, -prek umetnin razvijajo razumevanje sebe, družbenega, kulturnega in naravnega okolja.
	VISOKA, LJUDSKA IN POPULARNA UMETNOST	1	-ob izbranih slikovnih primerih poznati, razumeti in se kritično opredeliti do razlik med visoko, ljudsko in popularno umetnostjo ter industrijskim izdelkom	-izberejo nekaj plakatov, knjižnih platnic, revij ali spletnih strani in primerjajo njihove likovne lastnosti, -poiščejo dela, ki kažejo značilnosti visoke, ljudske in popularne umetnosti in jih analizirajo,	-Razvijajo kritičnost do razlik med visoko, ljudsko in popularno umetnostjo.
	UMETNINE SKOZI ČAS IN	2	-razumeti spreminjanje	-v učbeniku, v različnih	-Razvijajo zavest o

	PROSTOR		zgodovinskih pojavov in problemov ter, kako so posebne okoliščine (družbeno okolje) prispevale k nastanku umetniških del -znati poimenovati zgodovinske sloge	virih samostojno poiščejo likovna dela posameznih zgodovinskih slogov in jih opišejo,	spreminjanju družbenih okoliščin skozi zgodovino in njihovem vplivu na nastanek, obliko, izraznost in sporočilnost umetniških del, -zaokrožijo si sliko o vzporednosti umetnostnih pojavov v različnih umetniških strokah.
	RAZČLENITEV LIKOVNEGA DELA	5	<u>Vsebinska razčlenitev likovnega dela</u> -iskati odgovor na vprašanje, kaj je na sliki upodobljeno (razumeti in poznati vsebino likovnega dela) -v različnih virih poiskati slikovno gradivo in ob njem prepoznati in utemeljiti neposredni, zgodovinski, literarni, mitološki in nabožni motiv -z analizo slikovnega gradiva pojasniti, kaj je znak ali simbol, določilo	<u>Vsebinska razčlenitev likovnega dela</u> -ob primeru likovnih del (vezanih na poklicno področje) razberejo motive, vsebino likovnih del razčlenijo in sestavijo v pripovedno celoto, -razložijo pomen vsebine likovnega dela s poudarkom na motiviki s poklicnega področja, -ob poljubno izbranih likovnih delih ugotavljajo, razvrščajo	Razvijajo sposobnosti besednega izražanja v opisovanju umetniškega dela in utemeljevanja lastnih stališč, razvijajo in oblikujejo pogled na estetske in vsebinske vrhunce posameznih obdobij, razvijajo občutek za resnične likovne vrednote, oblikujejo in razvijajo sposobnost umeščanja umetniških del v kulturno okolje s

			ali atribut, poosebitev ali personifikacija, prispodoba ali alegorija -predstaviti likovno delo z vsebinskega vidika. <u>Oblikovna razčlenitev likovnega dela</u> -seznaniti se z osnovnimi likovnimi prvinami in različnimi prostorskimi koncepti	in opisujejo neposredno spoznavne motive in literarno ter nabožno snov, -samostojno poiščejo v različnih virih umetnine in slikovne primere s poklicnega področja in jih ikonografsko opredelijo. <u>Oblikovan razčlenitev likovnega dela</u> -obiščejo galerijo, muzej, likovno razstavišče, umetniške zbirke s samostojnim raziskovanjem umetnin, s poudarkom na vsebinski in oblikovni analizi, predstavijo in primerjajo različne prostorske koncepte (plakati, računalniške predstavitve, prosojnice).	ciljem, da prepoznajo celovitost povezovalnih poti v nastajanju in življenju umetniške stvaritve ter ob tem razumejo mehanizme umetniškega delovanja, seznanijo se s soodvisnostjo materialnih danosti pri nastajanju umetniških del, s povezavo med razvojem tehnologije in likovnim ustvarjanjem.
	VARSTVO UMETNOSTNE DEDIŠČINE	1	-razumeti in poznati pomen varstva umetnostne dediščine	-si ogledajo kulturno - zgodovinske spomenike v	-Razvijajo odgovornost do varovanja umetnin v ožjem in širšem

				neposrednem okolju, -v neposrednem okolju poiščejo in dokumentirajo primere ustreznega in neustreznega obnavljanja kulturne dediščine ter se kritično opredelijo do problema, -v dnevnem časopisju, revijah ali na spletnih straneh poiščejo aktualen primer obnavljanja in reševanja umetniškega spomenika.	družbenem kontekstu, -imajo aktiven odnos do spoštovanja umetnostne dediščine in pozornosti do škodljivih pojavov in kvarnih posegov, -razvijajo občutek in sposobnost zavedanja, doživljanja, ohranjanja in predstavljanja lastne narodne, kulturne in umetnostne identitete.
	PODROČJA LIKOVNEGA USTVARJANJA: A) SLIKARSTVO	6	-predstaviti vsebinsko in slogovno najpomembnejše slikarske spomenike v posameznih izbranih obdobjih in prispevek izbranih slikarjev -ovrednotiti vlogo slikarstva in posameznih slikarjev na slovenskih tleh skozi izbrana slogovna obdobja.	-izdelajo miselni vzorec, ki razčlenjuje likovne stroke in ponazarja razvejanost likovne umetnosti, -v likovnih virih (učbenik, splet, strokovna literatura) poiščejo primere slikarskih stvaritev, ki so blizu njihovemu poklicu, in ugotavljajo, kako bi jih uporabili v	-Razvijajo strpen odnos do kakovostnih del iz drugačnih družbenih, verskih okolij in obdobj, -razvijajo dialoškost z umetniškimi deli, kulturami in predstavniki kultur, -razvijajo sposobnost doživljanja lepega, ustvarjalnosti in širjenja pozitivnega

				poklicu, -problemsko predstavijo izbranega umetnika, obdobje, tehniko (referati, seminarske, projektne naloge), -izdelajo miselni vzorec na temo slikarstva in ga opremijo s primeri po lastnem izboru.	vpliva umetniških del, ki naj postanejo del njegovega vsakdanjika, -spoznavajo, doživljajo, ohranjajo in predstavljajo lastno narodno, kulturno in umetnostno identiteto, -spoznavajo umetniška dela, ki sodijo v občo zakladnico človeštva, in tista, ki so specifičnega pomena za njihovo delovno (strokovno) življenje, -razvijajo čut za estetiko in občutek za likovne vrednote (vsebinske, idejne, oblikovne in tehnološko-tehnične).
	PODROČJA LIKOVNEGA USTVARJANJA: B) KIPARSTVO	4	na konkretnih primerih ali ob slikovnem gradivu razložiti temeljne značilnosti kiparske umetnosti in opredeliti kiparstvo glede na vlogo	si ogledajo, javne, sakralne in druge kulturne spomenike, kjer so pomembna kiparska dela (arhitekturna plastika,	-Razvijajo strpen odnos do kakovostnih del iz drugačnih družbenih, verskih okolij in obdobj, -razvijajo dialoškost z

			in naloge v posameznem umetnostnem obdobju predstaviti vsebinsko in slogovno najpomembnejše kiparske spomenike v posameznih izbranih obdobjih in prispevek izbranih kiparjev.	relief, obla plastika itd.), ter kiparske razstave v kraju,* izberejo javne spomenike v neposredni okolici in jih ovrednotijo, v šoli pripravijo razstavo na to temo, iz različnih virov poiščejo kiparske motive, ki so blizu njihovem poklicu, ter jih interpretirajo glede na status poklica nekoč in danes, izdelajo referat o izbranem kiparju, kiparskem problemu, dosežku, novosti, tehniki.	umetniškimi deli, kulturami in predstavniki kultur, -razvijajo sposobnost doživljanja lepega, ustvarjalnosti in širjenja pozitivnega vpliva umetniških del, ki naj postanejo del njegovega vsakdanjika, -spoznavajo, doživljajo, ohranjajo in predstavljajo lastno narodno, kulturno in umetnostno identiteto, -spoznavajo umetniška dela, ki sodijo v občo zakladnico človeštva, in tista, ki so specifičnega pomena za njihovo delovno (strokovno) življenje, -razvijajo čut za estetiko in občutek za likovne vrednote (vsebinske, idejne, oblikovne in
--	--	--	--	--	---

					tehnološko-tehnične).
	PODROČJA LIKOVNEGA USTVARJANJA: C) ARHITEKTURA IN URBANIZEM	3	-na konkretnih primerih ugotavljati in razložiti temeljne značilnosti stavbarske umetnosti -utemeljiti, zakaj je arhitektura likovna dejavnost (funkcionalni in estetski pomen) -predstaviti slogovno najpomembnejše arhitekturne spomenike v posameznih izbranih obdobjih -razumeti pomen in vlogo urbanističnega načrtovanja, ter presoditi vlogo urbanističnega načrtovanja v sodobnem času	-analizirajo arhitekturni in urbanistični razvoj lokalnega okolja, mesta, - primerjajo različne arhitekturne spomenike okolja in jih umestijo v slogovni okvir.	-Razvijajo strpen odnos do kakovostnih del iz drugačnih družbenih, verskih okolij in obdobj, -razvijajo dialoškost z umetniškimi deli, kulturami in predstavniki kultur, -razvijajo sposobnost doživljanja lepega, ustvarjalnosti in širjenja pozitivnega vpliva umetniških del, ki naj postanejo del njegovega vsakdanjika, -spoznavajo, doživljajo, ohranjajo in predstavljajo lastno narodno, kulturno in umetnostno identiteto, -spoznavajo umetniška dela, ki sodijo v občo zakladnico človeštva, in tista, ki so specifičnega pomena

					za njihovo delovno (strokovno) življenje, -razvijajo čut za estetiko in občutek za likovne vrednote (vsebinske, idejne, oblikovne in tehnološko-tehnične).
	PODROČJA LIKOVNEGA USTVARJANJA: D) OBLIKOVANJE: INDUSTRIJSKO OBLIKOVANJE in VIZUALNE KOMUNIKACIJE	2	-razumeti pomen, razširjenost in vlogo oblikovanja v svetu -ločiti industrijsko oblikovanje, vizualne komunikacije (grafično) in modno oblikovanje -predstaviti in analizirati temeljne primere in prispevek izbranih oblikovalcev k razvoju oblikovanja.	-ob analizi posameznih izdelkov ugotovijo, ali oblika pogojuje uporabnost izdelka, -poiščejo, izberejo, analizirajo in opredelijo uporabnost ter estetski vidik oblikovalskih izdelkov, vezanih na njihov poklic, -pripravijo manjšo razstavo oblikovalskih izdelkov, vezanih na poklic (v povezavi s praktičnim poukom), -analizirajo vizualne komunikacije (knjižne opreme, plakate, reklame...) ki jih obdajajo, se do njih opredelijo in jih primerjajo;	Razvijajo strpen odnos do kakovostnih del iz drugačnih družbenih, verskih okolij in obdobj, razvijajo dialoškost z umetniškimi deli, kulturami in predstavniki kultur, razvijajo sposobnost doživljanja lepega, ustvarjalnosti in širjenja pozitivnega vpliva umetniških del, ki naj postanejo del njegovega vsakdanjika, spoznavajo, doživljajo, ohranjajo in predstavljajo lastno narodno, kulturno in umetnostno

					identiteto, spoznavajo umetniška dela, ki sodijo v občo zakladnico človeštva, in tista, ki so specifičnega pomena za njihovo delovno (strokovno) življenje, razvijajo čut za estetiko in občutek za likovne vrednote (vsebinske, idejne, oblikovne in tehnološko-tehnične).
	MODERNA UMETNOST IN DRUGI SODOBNI POJAVI	5	-seznaniti se z umetnostjo 20. stoletja in razumeti temeljne značilnosti moderne umetnosti -razumeti pomen novega (modernega) v sodobni umetnosti -spoznati in med seboj primerjati različne umetnostne smeri 20. stoletja -razumeti pojav abstraktne umetnosti	-izpeljejo debato za in proti na temo moderne in sodobne umetnosti, -dijaki ob aktualni tematiki sami idejno zasnujejo razstavo sodobne umetnosti in v različnih virih poiščejo umetnine za predstavitev.	-Iščejo različne vire informacij in oblikujejo svoj vrednotni sistem, -oblikujejo in razvijajo sposobnost umeščanja umetniških del v kulturno okolje s ciljem, da prepoznajo celovitost povezovalnih poti v nastajanju in življenju umetniške stvaritve ter ob tem razumejo

			-razumeti vsebinsko (približevanje k življenju) in tehnično (sodobne tehnologije) širitev polja sodobne umetnosti		mehanizme umetniškega delovanja, -razvijajo zavest o pomenu vizualne kulture v sodobni družbi, -usmerjajo se (razvijajo zavest o pomenu) k zavedanju pomena estetske razsežnosti za lažje in uspešnejše vključevanje v družbo, -razvijajo sposobnost/zmožnost strpnega dialoga ob različnih stališčih.
--	--	--	---	--	---

Literatura:

IZBOR UMETNOSTNOZGODOVINSKE LITERATURE ZA UČITELJE

a) Splošni pregledi

ENCIKLOPEDIJA Slovenije. Ljubljana: Mladinska knjiga, 1987 (ustrezna gesla o slogih, umetninah, umetnikih in vsebinah) itd.

MENAŠE, Luc: Evropski umetnostnozgodovinski leksikon. Ljubljana: Mladinska knjiga, 1971.

CANKAR, Izidor: Uvod v umevanje likovne umetnosti: Sistematika stila. 1. izd. Ljubljana: Slovenska matica, 1929.

CANKAR, Izidor: Zgodovina likovne umetnosti v Zahodni Evrop I-III. 1. izd. Ljubljana: Slovenska matica, 1930.

GOMBRICH, Ernst: The Story of Art. 1. ed. London: Phaidon Press Limited, 1950.

JANSON, Horst: History of Art. 1. ed. New York: Harry N. Abrams, 1969.

v.a.: UMETNOST v slikah (zbirka 18 slogovno zaokroženih predstavitev). Ljubljana: DZS; 1969.

SEMNZATO, Camillo (in GOLOB Nataša): Svet umetnosti. 1. izd. Ljubljana: Mladinska knjiga, 1979.

HONOUR, Hugh – FLEMING, John: A World History of Art, London: Laurence Kong Publishing 1984

HOLLINGSWORTH, Mary: Umetnost v zgodovini človeštva. Ljubljana: DZS, 1993.

v.a.: ZGODOVINA slikarske, kiparske in arhitekturne umetnosti. Ljubljana: Modrijan, 1998.

v.a.: VRHUNCI likovne umetnosti. Ljubljana: Cankarjeva založba, 1994.

GOLOB, Nataša : Učbenik za umetnostno zgodovino v gimnazijskem izobraževanju, srednje tehniškem oz. strokovnem izobraževanju in poklicno tehniškem izobraževanju, Ljubljana: DZS 2003.

SPROCCATI, Sandro: Vodnik po slikarstvu, Ljubljana: Mladinska knjiga, 1991.

BUTINA, Milan: Slikarsko mišljenje. Ljubljana: Cankarjeva založba, 1995.

KOCH, Wilfried: Umetnost stavbarstva. Ljubljana: Mladinska knjiga, 1999.

v.a.: UMETNOST: svetovna zgodovina. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2000.

LYNTON, Norbert: Zgodba moderne umetnosti. Ljubljana: Cankarjeva založba, 1994.

UMETNOSTNE MONOGRAFIJE RAZLIČNIH UMETNIKOV (zbirka). Ljubljana: Mladinska knjiga, 1995 itd.

SLIKARJI: zbirka žepnih monografij. Ljubljana: DAG Grafika, 1998.

BADURINA, Andjelko: Leksikon ikonografije, liturgike i simbolike zapadnog kršćanstva. Zagreb: Sveučilišna naklada Lieber, Kršćanska sadašnjost, 1975.

GOLOB, Nataša: Kaj nam govorijo umetnine, Učbenik za umetnostno zgodovino – obvezni izbirni predmet v devetletnem izobraževanju, Ljubljana: Modrijan 2005.

v.a.: ANTIKA. Leksikon, Ljubljana, Cankarjeva založba 1998.

COTTERELL, Arthur: Miti in legende: ilustrirana enciklopedija. Ljubljana: Mladinska knjiga, 1998.

SCHMIDT, Joel: Slovar grške in rimske mitologije. Ljubljana: Mladinska knjiga, 1995.

GERM, Tine: Podobe antičnih bogov v likovni umetnosti od antike do izteka baroka, Ljubljana: DZS, 2001

b) Slovenska umetnost

ARS SLOVENIAE: zbirka (npr.: Marijan Zadnikar: Romanska umetnost, Emilijan Cevc: Gotsko kiparstvo, Ivan Komelj: Gotska arhitektura, France Stele: Gotksi slikarstvo, Sergej Vrišer: Baročno kiparstvo, Nace Šumi: Baročna arhitektura). Ljubljana: Mladinska knjiga, 1967 itd.

UMETNOST NA SLOVENSKEM (uredila N. Golob), Ljubljana: Mladinska knjiga 1998.

SLIKARSTVO in kiparstvo v Sloveniji od 13. do 20. stoletja: vodnik. Ljubljana: Narodna galerija, 1998.

ZABEL, Igor et al.: Izbrana dela slovenskih avtorjev iz zbirk Moderne galerije. Ljubljana: Moderna galerija, 1995.

ZABEL, Igor: Izbrana dela slovenskih avtorjev iz zbirk Moderne galerije 1950 - 2000, Ljubljana: Moderna galerija 2002.

ŠUMI, Nace: Slovenija – umetnostni vodnik. Ljubljana: Marketing 013 ZTP, 1990.

GOTIKA v Sloveniji (urednik Höfler J.). Ljubljana: Narodna galerija, 1995.

KULTURNI IN NARAVNI SPOMENIKI SLOVENIJE: zbirka vodnikov po različnih krajih, spomenikih in zbirkah. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za varstvo naravne in kulturne dediščine, 1965 itd.

PO POTEH SLOVENSKE KULTURNE DEDIŠČINE: zbirka tematskih zvezkov, Ljubljana, Uprava Republike Slovenije za kulturno dediščino, 1996.

(npr.: ŠUMI, Nace: Po poti baročnih spomenikov Slovenije, 1992; Kulturna dediščina meniških redov, 1996, PIRKOVIČ, Jelka: Secesijska arhitektura v Sloveniji, 1997 itd.)

Didaktične strategije

- frontalno, individualno delo
- sodelovalno učenje
- učenje z odkrivanjem
- delo z besedilom
- vrednotenje in samovrednotenje

Čas

30 ur

Medpredmetne povezave

- slovenščina: izražanje pri zagovoru dijakovih del, iskanje podobnosti in razlik med likovnim in verbalnim jezikom;
- tuji jeziki: prevajanje temeljnih strokovnih izrazov, primerjava jezikovne in likovne slovnice in skladnje;
- matematika: številska razmerja pri proporcu, simetrija v umetnosti in matematiki; umetnost kot nosilka simbolnega pomena števil; geometrija (geometrijska telesa v evklidičnem prostoru – geometrijske osnove likovnega komponiranja), osnove opisne geometrije, perspektiva, zlati rez;
- naravoslovje: zgradba in značilnosti likovnih materialov, zgradba teles, fiziološke osnove zaznavanja prostora; biologija (človek, rastline, živali), kemija (sestava in značilnosti likovnih materialov), fiziološke osnove zaznavanja prostora (vid); fizika (optika, relativnostna teorija, prostor – čas); fizikalne in kemijske osnove likovnih tehnik;

- računalništvo: digitalna umetnost, spletna umetnost, digitalni video in fotografija, animacija, dizajn – oblikovanje vseh vrst, orodja za tridimenzionalno predstavljanje predmeta (modeliranje);

Individualizacija in diferenciacija

Diferencirane oblike (skupinsko, individualno, v dvojicah); **diferencirana/individualizirana obravnava** učne snovi glede na recepcijske zmožnosti dijakov in druge posebnosti tako v fazi organizacije in izvedbe pouka kot tudi pri preverjanju in ocenjevanju znanja.

Individualne prilagoditve

Individualne prilagoditve po IP-ju za posameznega učenca/učenko (redukcija vaj, pomoč pri tvorjenju besedil ...).

Preverjanje in ocenjevanje znanja

Učitelj sprti preverja in ocenjuje rezultate z upoštevanjem pričakovanih ciljev v skladu s katalogom znanja oz. učnim načrtom ter upoštevanjem Pravilnika o ocenjevanju znanja v srednjih šolah.

Obvezna oblika preverjanja in ocenjevanja znanja je pisna (v mesecu decembru in maju).

Tako pri preverjanju kot pri ocenjevanju bodo upoštevani znanje, razumevanje in uporabnost znanja, sposobnost za analizo, sintezo in vrednotenje.